

Zegveld, het dorp waar het leven goed is!

Provincie Utrecht
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Zegveld, 14 februari 2026

Betreft: zienswijze n.a.v. Ontwerp-Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG)

Geachte leden van Gedeputeerde Staten
en Provinciale Staten van Utrecht,

Het Dorpsplatform Zegveld reageert met deze zienswijze op het Ontwerp-Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG) dat vanaf 5 januari 2026 ter inzage ligt.

Het Dorpsplatform Zegveld is opgericht in het jaar 2000 en is sinds 2006 een stichting. Zegveld is één van de kernen binnen de gemeente Woerden. Al meer dan 25 jaar zet het Dorpsplatform zich in voor de leefbaarheid van het dorp Zegveld. Het Platform doet dat in de rol van: aandrager van plannen, overlegpartner, doorgever van signalen vanuit de bevolking en soms in de rol van 'luis in de pels'. Het Dorpsplatform werkt nauw samen met het gemeentebestuur van Woerden.

Algemeen

Het UPLG wordt door provincie Utrecht gepresenteerd als een samenhangend en geborgd pakket aan maatregelen voor natuur, water, bodem, klimaat en landbouw voor de periode 2026-2035.

Het UPLG raakt vooral het landelijk gebied binnen de provincie Utrecht.

Er staat in de introductie dat de Provincie moeilijke keuzes niet langer kan uitstellen. De Provincie vraagt inspanning van alle partijen die actief zijn in het landelijk gebied. Dat zijn de bewoners, bedrijven en organisaties.

Situatie dorp Zegveld

Een deel van de bewoners en bedrijven in ons dorp zullen geraakt worden door de voorgestelde maatregelen in het UPLG. Dat kan gevolgen hebben die schadelijk zijn voor de leefbaarheid en gezamenlijkheid in ons dorp en die wij daarom willen voorkomen. Met deze zienswijze vraagt het Dorpsplatform Zegveld hier nadrukkelijk aandacht voor.

De hoofdthema's in het UPLG zijn: natuur, water en bodem.
Verder is de landbouw een hoofdthema.

Hierna volgt een aantal aspecten die wij onder uw aandacht willen brengen:

- De kern Zegveld is al eeuwenlang een dorpsgemeenschap met het boerenbedrijf (veeteelt) als hoofdmiddel van bestaan.
- Rond 1960 was het aantal inwoners ca. 1.500. Het dorp telde toen ca. 90 boerenbedrijven (gezinsbedrijven).
- Verder waren er destijds in het dorp 20 (kleine) winkels. En 20 bedrijven die grotendeels gericht waren op de agrarische bedrijfstak.
- Vanaf 1960 werden nieuwe ontsluitingswegen aangelegd. Dat had te maken met een ruilverkaveling waarbij een tiental boerderijen werd verplaatst.
- Door het bouwen van nieuwe woningen vanaf 1970 groeide het dorp naar ca. 2.300 inwoners.
Vele inwoners die zich nieuw in Zegveld vestigden hadden of kregen affiniteit met het dorp en de boerenwereld. Soms was die binding er van huis uit of vanuit het kerkelijk leven. Soms ontstond die door het samen leven in het dorp waardoor er interesse groeide voor het platteland en boerenleven. In de kern bleef daardoor het dorp met haar inwoners tot op heden een boerengemeenschap.
- Vanaf 1980 nam de schaalvergroting in de landbouw een grote vlucht, ook in Zegveld. Veel gezinsbedrijven stopten de afgelopen 50 jaar. Met als gevolg dat er heden in ons dorp nog maar zo'n 20 melkveebedrijven zijn overgebleven en nog ±10 aanverwante agrarische bedrijven.

Wie nu het UPLG met al zijn (beperkende) maatregelen beziet vraagt zich af hoeveel melkveebedrijven het nog kunnen blijven volhouden. Hoeveel zullen er na 2035 nog over zijn in het dorp Zegveld. Misschien 10, misschien nog minder.

Gevolgen voor sociale cohesie

Als dat sombere beeld werkelijkheid wordt, heeft dat gevolgen voor de sociale cohesie binnen de dorpsgemeenschap. Als het boerenleven verdwijnt uit Zegveld betekent dat het verlies van identiteit. De gemeenschapszin zal afnemen. Het dorp zal meer gaan lijken op een stedelijke samenleving waar mensen vaak anoniem wonen en geen onderdeel worden van hun buurt of stad.

Kortom, als Dorpsplatform vragen wij aan het provinciebestuur hiervoor de volle aandacht.

Laat niet het motto "we moeten de provincie van het slot halen" het primaire doel zijn van het UPLG.

Ga als Provincie na of de maatregelen niet te streng zijn. Bekijk beter de gevolgen die de voorgestelde maatregelen hebben. Kijk vooral of er alternatieven zijn, waarbij de doelen (grotendeels) gehaald worden met behoud van de bestaande agrarische bedrijven die graag verder willen. Wat in eeuwen tot stand is gebracht op ons platteland mag niet zomaar verloren gaan.

Verder geven wij aan dat geen Sociale Economische Impact Analyse is gemaakt, waarin de gevolgen van het UPLG voor de gemeente Woerden, en in het bijzonder het dorp Zegveld, in beeld zijn gebracht. Zonder een dergelijke analyse kunnen in de agrarische sector geen investeringsbesluiten worden genomen voor de lange termijn.

Verandering landschap

Een ander punt is dat als er in de Zegveldse polders nog maar enkele boerenbedrijven overblijven het dorp en het landschap een totaal andere aanblik zullen hebben. Het historische cultuurlandschap met de smalle strokenverkaveling (al 1000 jaar oud) zal

verdwijnen als andere middelen van bestaan moeten worden gezocht omdat de melkveehouderij op Zegveldse grond (met weidegang) niet meer lonend is.

Natuur en klimaat

Dan wil het Dorpsplatform Zegveld drie opmerkingen maken die de hoofdonderwerpen Natuur en Klimaat betreffen.

De agrarische sector in het Veenweidengebied-De Meije wordt aangemerkt als een veroorzaker van de hoge stikstofdepositie in het Natura 2000 gebied Nieuwkoopse Plassen/De Haeck+Zegveldse Blauwgraslanden, wat een slechte uitwerking heeft op de natuur.

Het UPLG bevat strengere maatregelen voor de agrarische sector in noordelijk Zegveld om de stikstofdepositie terug te brengen.

In dit verband wil het Dorpsplatform wijzen op de luchtvaartsector als een regelmatige vervuiler van het luchtruim boven het Groene Hart. Het drukke luchtverkeer boven Nieuwkoop/Zegveld op sommige tijden zorgt voor veel schadelijke uitlaatgassen. Een deel zal neerkomen in de Natura 2000 gebieden in Nieuwkoop/Zegveld. Over het effect hiervan op de aanwezige natuur lezen wij niets in het ontwerp-UPLG.

Vorig jaar in de maand augustus was er een periode dat er dagelijks tussen 7.00 uur 's morgens en 7.00 uur 's avonds honderden vliegtuigen over het poldergebied Zegveld/Meije/Nieuwkoop vlogen op weg naar Schiphol om daar te landen. Het was dalend vliegverkeer dat komt vanuit het oosten, vervolgens boven Zegveld/Nieuwkoop een bocht maakt en dan in noordelijke richting koerst naar één der landingsbanen van Schiphol. Een ruwe telling zegt dat het om ± 250 vliegbewegingen per dag gaat. En het duurde ongeveer 3 weken. Het waren voornamelijk grote vliegtuigen die erg laag overkomen. De maatschappijemblemen en kleuren op de toestellen waren met het blote oog te zien.

Een andere zeer schadelijke invloed op de natuur en de biodiversiteit heeft de Amerikaanse rivierkreeft. In Zegveld heeft deze invasieve kreeftensoort ervoor gezorgd dat er in de polders van Zegveld geen kikkers en padden meer zijn. Zo'n 15 jaar geleden waren deze amfibieën er nog in grote aantallen. In de voorzomer trakteerden deze amfibieën de dorpsbewoners op een gratis avondconcert. Heden worden ze in het zomerseizoen niet meer gehoord.

Tot slot pleiten wij als Dorpsplatform voor meer bomenlinten langs de wegen in ons dorp. Maar ook op veel particuliere erven en bij voormalige boerderijen zouden veel bomen geplant kunnen worden. Zo'n maatregel missen wij in het UPLG in het deel dat over het Groene Hart gaat, en meer in het bijzonder over het gebied van Zegveld-Woerden. Volwassen bomen zijn CO₂-vangers bij uitstek. Bomen kunnen een grote bijdrage leveren aan het halen van de klimaatdoelen.

Tot zover onze opmerkingen over het Ontwerp-UPLG

Als er behoefte is aan nadere toelichting op deze brief, dan zijn wij uiteraard bereid deze te geven.

namens Stichting Dorpsplatform Zegveld

P. Brak, voorzitter

P.J. Vonk, secretaris